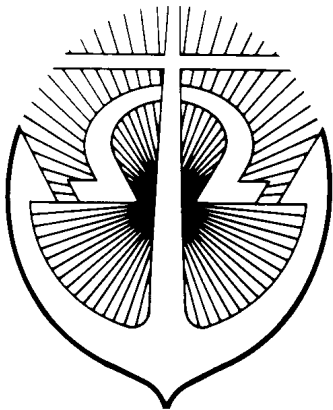

MAGVETÉS

TÖRÖKKOPPÁNY, SZOROSAD, SOMOGYDÖRÖCSKE, MIKLÓSI, KÁRA, ZICS, SOMOGYEGRES,
KAPOLY, SOMOGYMEGGYES, PUSZTASZEMES ÉS KERÉKI KÖZSÉGEK
EGYHÁZI KULTURÁLIS LAPJA

2016. XXIV. évf.

— 1. szám —

I. negyedév

EMLÉKEZZ EMBER...

A húsvéti előkészületek évről évre önvizsgálatra szólítanak bennünket. Nagybőjt elején a templomban hamuval keresztet rajzolnak a homlokunkra: *Emlékezz ember, porból vagy és porrá válsz.* Az Egyház figyelmeztetése a mulandóságra nem elriasztó, hanem életmentő akar lenni. Mentsd meg lelkedet! El ne vétsd a célt! Használd fel hasznosan, jóra az idődet, mert bizony véges! Átlagosan 27-28 ezer nap egy-egy ember élete. Soknak tűnik? Ahogy múlik, úgy látszik egyre inkább kevésnek. S az eltékozolt időnkre való rádöbbenés borzalmasan keserű.

A nemtörődomség, a sodródás, mindig rossz fele visz. A magára hagyott anyag törvénye az entrópia. Fizikaórákon középiskolában tanítják a termodinamika 2. főtételeként. A görög szó eredeti jelentése: rendezetlenség. A tétel szerint a magára hagyott zárt rendszer rendezettségi állapota az önként lejártszódó folyamatok következtében mindvégig csökken. Más szavakkal a rendezetlenség, ami számszerűen is kifejezhető az entrópia segítségével, mindig nő.

Amivel nem törődünk, amit nem ápolunk, magára hagyunk, az romlani, hanyatlani kezd, tönkre megy. Legyen szó nemcsak fizikai-kémiai folyamatok kiegyenlítődéséről, a különbségek megszűnéséről, hanem akár egy épületről, kertről, testünkről, lelkünkről, hitünkről, kapcsolatainkról. Minden törődést, odafigyelést, erőfeszítést követel.

Tudatunk az érzékeinkre ható ingerek áradatától eltompultan szunnyad; értéktelen információkkal elárasztott memóriánk lebénul; zsinórmértékeinktől megfosztva az igazodási pontok vesznek el; a gyakorlati materializmus és a konzumizmus szorításában fuldokolva eszméink elhervadnak, kihalnak. Elsorvad a hitünk, ha nem vesszük komolyan, nem aszerint élünk.

T. S. Eliot már a múlt század húszas éveiben világosan látta, hogy az egyformaság kultuszát ápoló civilizáció a teljes unalom térnyerése felé halad, s ezért kétségbeesett erőfeszítéseket kell tennie a szórakoztatásra és az érdekesség látszatának megteremtésére: ha minden hangszernek száz gramofon lép a helyébe, ha minden lónak száz olcsó autó, ha az elektromosság segítségével minden gyermek a füléhez illesztett készülékkel

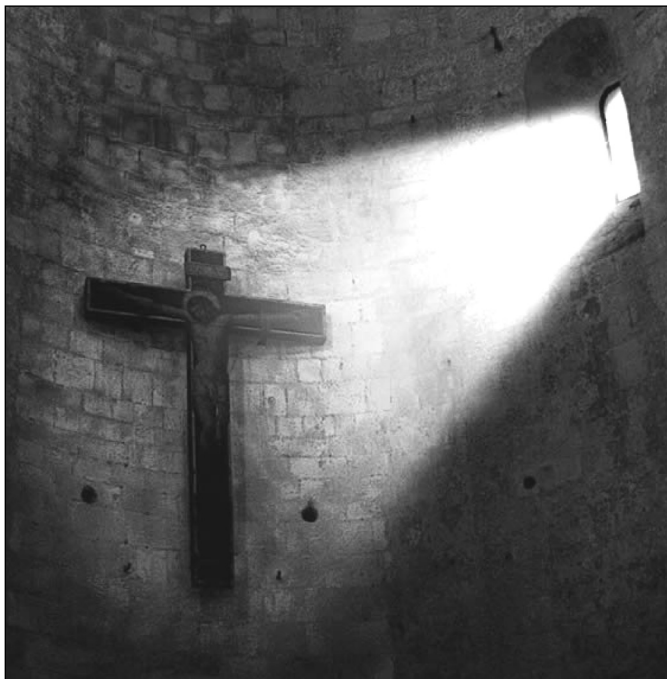
hallgatja az esti meséjét, s ha az alkalmazott természettudomány mindent megtesz az anyagi dolgokkal az élet érdekességének fokozásáért, akkor nem lepődhetünk meg, hogy az egész civilizáció lassan halálra unja magát.

A lassan száz éves előrejelzés sajnálatosan igaznak bizonyult. Farsangolás, bálozás a nagybőjtben, buli buli hátán, felfokozott hangzavar, kulináris élvezetek, kicsapongások, kimerítő szórakozás kényszere, csakhogy feledtessük valahogy a belső ürességet. Félünk a csendtől, a jőzanságtól, hiszen akkor oly sok hiábavalóságunkat, céltalanságunkat, értelmetlenségünket észrevennénk...

Európa elveszteni látszik kereszténységét, aminek évszázadokon át a létét köszönhette. Megtagadta a gyökereit, s ezért inog az egész felépítmény. A történelem folyamán a kényelmes-ségben tespedő, erkölcsi tartását elvesztő nagy kultúrákat mindig egy alacsonyabb kulturális szintű, de életerősebb, szaporább, tenni akaró népcsoport söpörte el.

A híreket hallgatva sokszor úgy tűnik, hazánk lassan elszigetelődik a keresztény értékek hangoztatásával. Lépten nyomon kísért a szabadság körülöttünk is. A kényelemszeretetünk csak a méltatlankodásig jut el. Komoly önvizsgálat, javulni, javítani akarás, áldozatvállalás nélkül nem értjük meg húsvét üzenetét: a kereszt kínját legyőzi a feltámadás, átragyogja a fény.

Imre atya

Kamarás István:

A keresztény értelmiség imája

Uram, letargiámat gyógyítsd liturgiával! Vedd le rólam a szemellenzőt! Adj nekem teret, energiát, ihletet és hitet! Óvj meg attól, hogy gőgös porszem legyek, hadd válhassak alázatos világítótoronnyá, ahogyan ezt Te rendelted! Ámen.

TESTVÉREINK, A SZENTEK

Marton Marcell atya (1887–1966)

„Őt szerettem és kerestem ifjú koromtól, még a bűnök nyomorúságos állapotában is. Megvertségemben, lelkem romjai közt csak ő utána sóhajtoztam. Ami fájt, ami miatt nyögtem, kínlódtam és jajgattam, az az Ő hiánya volt, az édesanyáé, a szép szereteté, az eszményé, a szúzi érintetlenségé. Őt kerestem, nem a bűnt, a piszkot. Ez az én életem igaz története.” Így összegezte életét Marcell atya, utalva annak lényegére: Máriára való ráhagyatkozás által eljutni az Isten szeretetére.

Marcell atya, polgári nevén Marton Boldizsár, a Zala megyei Kiskomáromban (ma Zala-komár) született 1887. szeptember 9-én. Gyermekéveit az Isten szeretetére és a Szűzanya gondoskodó jelenlétére való rácsodálkozás és a feltétel nélküli ráhagyatkozás jellemezte. Szüleivel rendszeresen eljárt szentmisére, sokszor és nagy szeretettel ministrált. Gyakorta ott maradt a templomban mise után is csendben, imába merülve. Ezekben a békés pillanatokban – miként önéletrajzában is írja – nem egyszer megtapasztalta Mária különleges közelségét és szeretetét. Szülei jó példája és nevelése formálta hitét és jellemét. Édesanyjától kitartó akaraterejét, gyors észjárását, édesapjától bölcsességét, imára való készségét, becsületességét örökölte. A szülői háztól távol kerülve, mindennapi életének sodrásában szüksége is volt mindezekre.

Gimnáziumi tanulmányait a keszthelyi premonstreieknél kezdte, majd a nagyszombati főgimnáziumban folytatta. 1905-től a budapesti egyetem bölcsész hallgatója lett. Az egyetemi évek során sok világnézettel találkozott, melyek nem erősítették a hitét, hanem inkább elbizonytalanították Istennel való kapcsolatát. Egyre ritkábban imádkozott, kevesebbet járt templomba, és lassan a szentségektől is távol maradt. Helyette egyre inkább átadta magát az új eszméknek, így a világias gondolkodás és értékrend egyre meghatározóbb lett életében.

A tanári diploma megszerzése után 1910-ben az erdélyi

Petrozsényba, majd négy évvel később Zalaegerszegre került latin–görög szakos tanárnak. Ekkor került barátságba az ugyancsak Zalaegerszegen tanító Mindszenty Józseffel. Tanári munkája megbecsülést váltott ki környezetéből, diákjaival való kapcsolatát a kölcsönös szeretet hatotta át. Külsőleg sikeresnek, kedvesnek és nagylelkűnek tűnt, bensőjében azonban növekedett az üresség és a békétlenség.

Az I. világháború kitörése jelentős változást hozott Marton Boldizsár életében is. Egy minisztériumi rendelet alapján minden „nélkülözhető” tanárt fel kellett a munka alól szabadítani, és a frontra küldeni. A választás egy kétgyermekes tanárkollégájára esett, aki kétségbeesetten fogadta a döntést. Boldizsár szíve gazdagságát mutatja, hogy önként vállalkozott arra, hogy helyette elmenjen a frontra.

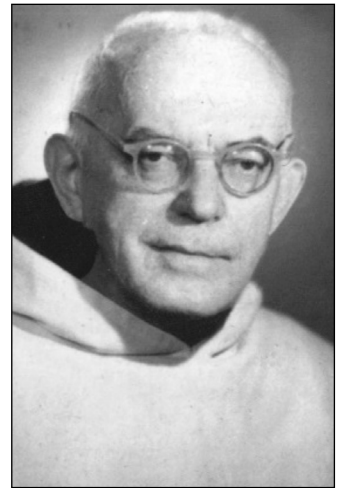
Az indulása előtt szervezett búcsúztató végén egyik diákja kibillentette a vallás iránti közönyéből. Visszaemlékezéseiben Marcell atya így ír erről az esetről: „*Már menni készülök, fogom a kalapomat, mikor odasomfordál mellém kis tanítványom, egyúttal bérmafiám, és észrevétlenül kezembe nyom egy Mária-érmet. Csendesen, gyermeklelkének egész bájos szeretetével kér, esedezik: Tessék magával vinni és megőrizni! Attól fogva visszakaptam az elvesztett gyermekszívet, és úgy éreztem, ezen a kis érmecskén múlik az én életem.*” Nem az érmet tartotta csodának, hanem inkább a Szűzanya gondoskodását, aki mindig Jézus-

hoz vezette őt. A fronton sokat jelentett számára az érem a zsebében, a harctéren átért borzalmakban egyetlen kapaszkodót a Szűzanya iránti bizalma jelentette.

A háborúból 1918 novemberében tért haza. Folytatni akarta a tanári pályáját, de egyre nyugtalanabban érezte, hogy valami nagyon hiányzik az életéből. Fel merte tenni komolyan a kérdést: *vajon mi Isten akarata vele?*

Megragadta Avilai Szent Teréz, a kármelita rend nagy megújító szentjének jelmondata: „*Isten egymaga elég!*” Felismerte, hogy csakis Isten lehet elég a szívnek! Mély megtérése gyökeresen átalakította gondolkodását és értékrendjét. Érezte, tudta: most, hogy Isten szeretete újra felébredt szívében, sok mindenben kell változnia.

Végül Isten szerető segítségével legyőzte félelmeit, és felismert hivatására válaszolva 1925-ben belépett a kármelita rend győri kolostorába. Előljárójától a Marcell rendi nevet kapta. Őt évvel később pappá szentelték, majd a győri noviciátusba helyezték, ahol tizenhárom évig volt a rendi közösség noviciusmestere. A növendékeket saját példaadásával és igaz atyai szeretettel nevelte. Mély lelkiélete, Istenre ráhagyatkozása, különösen pedig az Isten nélküli élet gyötrelmének megtapasztalása segítette abban, hogy gyónatatóként sokak számára a végtelenül irgalmas Jézust tudta közvetíteni. 1943-ban Budapestre helyezték, az évtized második felére már ország-szerte híres prédikátor és gyónatató lett.

1950-ben, a szerzetesrendek feloszlátásakor rendtársaival együtt el kellett hagynia a kolostort. 63 évesen szó szerint az utcára került. De Marcell atya nem merült el az önsajnálatban, hanem derűvel igyekezett ebben a helyzetben is végezni papi szolgálatát. Idejét többnyire – az ateista hatalom eltiltása ellenére – gyónatásra, lelkipozícióra, és imádságra fordította. Sok pap, szerzetes kérte tanácsát, köztük Mindszenty József bíboros úr, akihez 1956 után, az amerikai követségen töltött kényszertartózkodása idején Marcell atya járt gyónatni.

A száműzetés, feljelentések, hideg templomokban való bujkálás, éhínség mind jobban megviselték gyengülő szervezetét. Egyre súlyosbodó betegségeit, testi szenvedéseit nagy belső nyugalommal, Isten erejére ráhagyatkozással viselte. Végül 1966. május 29-én, pünkösdvasárnap hajnalán ez a Szűzanya által teljesen Istennek átadott lélek szenvedéseinek végére ért. Szabó Imre püspök mondta Marcell atya temetésén: „Szentet temetünk! Nem érte, hanem hozzá kell imádkozni!”

2007. augusztus 18-án a sírhelye a budapesti kármelita templomban található. 2013. december 9-én Ferenc pápa kihirdette, hogy Marcell atya hősiessé fokozta gyakorlatát a keresztény erényeket, és a „tiszteltre méltó” cím használatát engedélyezte. Mielőbbi boldoggá avatásáért imáinkban kérjük közbenjárását.

Ákos testvér

A HIT PAJZSA

A kommunizmus áldozatainak február 25-i emléknapjához kötve, Balás Béla kaposvári megyés püspök atyánk átvehette a *Parma Fidei – Hit Pajzsa* kitüntetést.

Ezt a díjat Horváth Béla volt kispap politikus és a 2008-ban elhunyt Gyurkovics Tibor író alapították 2002-ben. Azoknak az egyházi személyiségeknek ítéljük oda minden évben, akik a kommunista diktatúra alatt is hűségesek maradtak hitükhöz. Az elismeréssel járó vörösréz pajzs Madarassy István ötvösművész munkája.

A Budapest krisztinavárosi Keresztelő Szent János plébánia-templomban rendezett díjátadón dr. Erdő Péter bíboros úr is felidézte a szocializmus titokban alakuló papi hivatásait, hogy milyen fontos volt számukra a fiatalokkal félelem nélkül, töretlenül foglalkozó „Beton atya”. Tudta, hogy „a hit továbbadása olyannyira fontos feladat, hogy érdekében minden kellemetlenségen, megpróbáltatáson át lehet és át is kell lépni. Adja Isten, hogy nekünk is nyíljon ki a szemünk, hogyan kell a hitet ma átadni, Krisztus szeretetét és az emberek javát tartva szemünk előtt” – fogalmazott a bíboros úr.

A díjátadón Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere Orbán Viktor miniszterelnök szavait is továbbította a megjelenetek felé. Egy kérdéssel kezdte beszédét: *Mikor nehezebb védeni a hitet, amely számunkra kultúra, történelem, életünk folytonossága – amikor deklaráltan nincs szabadság, vagy ma, az álszabadság, a relativizmus világában?*

Átéltük azt az időszakot, amikor nem volt szabadság. Nem volt könnyű élni abban a korban. Hány nevet tudnánk felírni, akiknek köszönhetjük, hogy ma itt vagyunk; hithű tanároknak, papoknak, édesanyáknak a neveit, akik a hit pajzsaiént megvédték, és akik átadták a hitet, azt a pajzsot, amely most véd minket? – kérdezte a miniszter.

Eljött a szabadság ideje, ma mindössze elnéző mosolyt vált ki, ha valaki megvallja a hitét. Ma minden relatív, a meggyőződésünk egy a sok vélemény közül. Nehéz megőrizni a súlyát, és a sok hang közül meghallani az igazi tanúságtételt. Döntő volt és marad az emberi minőség, azoknak a hite, akik belülről és

felülről vezérelt emberek, akik keresik az élet forrásait, és így irányítjuk tudnak lenni. Milyen jó, hogy ilyen gazdagok vagyunk! – utalt Balog Zoltán a Hit Pajzsa díj kitüntetettjeinek hosszú sorára.

Nagy kérdés, hogyan tudjuk átadni a múltban megélteteket a következő nemzedéknek. Nemcsak az emlékeket, az üldöztetést, hanem a belső szabadság felszabadult örömét is. Át tudjuk-e adni a hitet? – tette fel a kérdést az emberi erőforrások minisztere, majd hangsúlyozta: a hit átadásának erejére, amelyet Istentől kapunk, a relativizmusok korában nagy szükség van.

Balás Béla kaposvári megyés püspök az elismerést Mádl Dalmától, Mádl Ferenc néhai köztársasági elnök özvegyétől, az oklevelet pedig Bolberitz Páltól vette át. A *Jó Pásztor* című herendi porcelánszobrot, a Herendi Manufaktúra ajándékát Horváth Béla adta át. A díjátadást hosszas taps követte.

Püspök atyánk az idén tölti be 75. életévét, amikor az egyház jog szerint be kell nyújtania a Szentszékeknek a fölmentés iránti kérelmét. A kaposvári püspökség és egyházmegye kialakításával maradandót alkotott, nagyon sokat köszönhetünk neki. Röviden összegezzük életrajzát.

Budapesten, 1941. március 25-én született. Mindössze hét éves volt, amikor elvesztette édesanyját, s így hűgával együtt félárva maradt. Az egyházüldözés elhíresült Rákosi-korszakában, 1951–1952-ben csatlakozott a Regnum Marianum mozgalomhoz. A piarista szerzetesek által vezetett gimnáziumban érettségizett. Mivel a felszámolásra ítélt Regnum Marianum közösségben később is tevékenyen részt vett, az esztergomi papi szemináriumából állami nyomásra harmadévből elbocsátották. Másfél év után – nagy nehézségek árán kerülhetett csak vissza. 1965. június 20-án szentelték pappá Esztergomban. (Szerény keretek között tavaly ünnepelte aranyminőségét.)

Nagymaroson, Nógrádmegyeren (1971), Budapest-Erzsébetvárosban (1972), a Kada utcában (1972), a Rokolya utcában (1975), majd Varsányban, Érsekvadkertben (1976) káplán. 1977-ben kapta meg Bajóton a plébánosi kinevezését. Ott igazán példadéértékű plébániaközpontot szervezett.

A sok áthelyezését állami nyomásra a fiatalokkal való aktív és eredményes foglalkozásának köszönhetette. A Történeti Hivatalban a korabeli akták hosszú sora sokszor napra készen archiválta ténykedését, a ráállított ügynökök jóvoltából.

A rendszerváltozás után, 1992-ben nevezte ki II. János Pál pápa püspökké. Először veszprémi segédpüspökként dolgozott, majd 1993. május 30-án II. János Pál pápa az újonnan megszervezett Kaposvári egyházmegye első megyés püspökévé nevezte ki. Papszentelésen, bérmentésén, diakónusszentelésen valamennyien megismerhettük korunkhoz szóló bátorító szavait, mély gondolatait. Szerencsére több könyvet is írt, így sokoldalú munkásságát könnyebben felidézhetjük.

Szívből gratulálunk a kitüntetéséhez, köszönjük áldozatos, egészségét sem kímélő munkáját!

Galbavy Jenő József
prior atya
(A Magyar Kurír
tudósításának
felhasználásával)

Hazánk egyetlen kéttornyú evangélikus temploma

A somogymeggyesi felújítás

A somogymeggyesi evangélikus templom építéséről 1949. karácsony másnapján határoztak. A templom alapkövetétele 1950. szeptember 27-én történt *Fábián Imre* főesperes szolgáltatásával. 1951. április 16-án kezdődött az építkezés, amelyhez *Sándy Gyula* műegyetemi nyugalmazott tanár útmutatásait is felhasználta *Torma János* építész. Bár a munkálatok többször megakadtak anyagihiány miatt – hol mészre, hol cementre, hol egyéb építőanyagra kellett várni –, a templom Isten segítségével elkészült. A 202 lelket számláló gyülekezet 1951. október 21-én ünnepi istentiszteleten adott hálát érte az Úrnak. A templomszentelés szolgálatát *Túróczy Zoltán* püspök végezte. Az ünnepségen jelen voltak a környékbeli evangélikus lelkészek, valamint a református, a katolikus és a baptista gyülekezet lelkipásztorai.

A kéttornyú templom 250 személy befogadására készült. Hossza 18, szélessége 8,5 méter. A torony magassága 20 méter. Oltárát – amely a kaposvári evangélikus templom oltárának mintájára készült – 1952. október 19-én szentelte fel az egyházmegye esperese. A még hiányzó padok 1960-ban készültek el.

Az első felújítás 1972-ben volt, amikor kívül-belül megújították a templomot. A november 12-én megtartott hálaadó istentiszteleten *dr. Káldy Zoltán*, a déli egyházkerület püspöke hirdette az igét. Itt fontos megemlíteni *Weisz Jenő* akkor még Amerikában élő lelkészt (a falu szülöttjét), aki adományával sokat segített a hiányzó tárgyak beszerzésében és a templom felújításában.

Nagy ünnep és rég várt találkozások napja volt 2001. október 21-e. A maroknyi gyülekezet – és az egykor Somogymeggyesen élő evangélikusok – templomuk felszentelésének fél évszázados évfordulóját ünnepelték. A jubileumi alkalom előkészítői is az elszármazottak voltak. A hálaadó istentiszteleten *Ittész János* püspök, *Szemerei János* esperes és *Verasztó Sándor* lelkész szolgált. (*Erről a Magvetés 2001/4. száma is beszámolt.*)

2003-tól *Szigethy Szilárd* lett a gyülekezet lelkésze. Tizenegy évnyi szolgálata alatt több felújításra került sor, amelyek által mára gyönyörűen megújulva mutat az ég felé az egyetlen Magyarországon lévő kéttornyú evangélikus templom, és várja alkalomról alkalomra istentiszteleti közösségbe a falu lakóit. *Szigethy Szilárd* lelkész bő egy évtizednyi szolgálata alatt megújult a templomtető. Maga a lelkész másodmagával újította fel a templom előlépcsőjét, amely ma is mutatós. Az utolsó nagy felújítás a 2012-ben megnyert közel 50 millió forintos támogatás egy részéből valósulhatott meg. Mivel *Szigethy Szilárd* lelkész szívügyének érezte a somogymeggyesi templom felújítását, ezért kitűzött cél volt a két torony tetejének teljes cseréje, a teljes homlokzat újravakolása és festése, valamint a nyílászárók teljes cseréje. A megnyert pályázat keretében mindez meg is valósult.

A megújult templomért 2016. május 16-án, pünkösd hétfőjén fogunk hálát adni a mindenható Istennek, akinek köszönhetjük mindazokat a lelkes és dolgozó szolgákat, akik nélkül talán ez a nagy felújítás nem történhetett volna meg. Erre az alkalomra sok szeretettel hívunk és várunk – felekezeti hovatartozástól függetlenül – minden somogymeggyesi testvért.

Arató Lóránd
evangélikus lelkész

A megszépült evangélikus templom

Télidő a szövetkezetben

A 2013. nyara óta működő Zicsi Szorgos Kezek Szociális Szövetkezet munkatársai miután betakarították a termést, a természet nyugovóra tért, a földművesek „téli életét élték”.

Jutott idő multidéző történetek mesélésére, iskolában tanult versek felidézésére, közben a raktári készletek válogatása, selejtezése is megtörtént. Repült az idő, ránk köszöntött a karácsony, a szeretet ünnepe. A legszebb ajándék, amit kaphattunk a jó Isten szerető gondoskodása, amit azzal háláltunk meg, hogy a munkatársaink által előállított termékeket (befőttek, ivólevelek, lekvárok, tojás, bor) ajándékoztunk tagjainknak, ezzel is enyhítve az ünnepi költségeket. December 23-án közös ebéd elköltésével zártuk a 2015-ös évet.

Még a szánkban éreztük a karácsonyi finomságok ízét, de már elérkezett a szilveszter. Szövetkezetünk hagyományt teremtve, már második éve a falu központjában felállított büfé-kocsihoz vendégségbe hívta a település lakosságát. A menü frissen sült lángos, kolbász és egy pohár forralt bor volt. Nagy örömünkre szolgált, hogy az előző évhez képest már sokkal többen fogadták el meghívásunkat,

160 db lángost és 35 kg kolbászt süttünk és szolgáltunk fel. A falunkon átutazó embereket is vendégül láttuk.

Az ünnepek elmúltával megkezdődtek a szorgos hétköznapiak. A téli holtidő kitöltésére szövetkezetünk vásárolt 2 db üzemi varrógépet – tagjaink között szépszámmal akadnak ügyes kezű varrónők – és megnyitottuk kis varrodánkat. Kezdetben ruhák javítását (foltozás, felvarrás, zipzár bevarrás) vállalunk, később ágyneműk, terítők, konyharuhák, szatyrok stb. készítését is tervezzük. Egyik ügyes kezű munkatársunk, *Nyári Sanyi* szövőállványt szerkesztett, amelyen lábtörők és rongyszőnyegek készülnek.

A farsangi időszak végéhez közeledve február 6-án családi napot szerveztünk a szövetkezeti tagoknak és hozzátartozóiknak. A rendezvényünk jókedvről és az önfeledt szórakozásról szólt. Játshattak a gyerekek és a felnőttek is. A feladatokat a szövetkezet „jókedvfelelőse”, *Hranyeczka Lászlóné Dia* állította össze. A „szellemi vetélkedő” kérdései a település és a szövetkezet életét népszerűsítette, közben folyamatosan üzemelt az

(Folytatás az 5. oldalon)

(Folytatás a 4. oldalról)

önkiszolgáló büfé. A finom falatokat Csuti Edina, Horváth Zoltánné, Huszár Gyuláné, Kult Zsuzsanna és Steiner Péter Jánosné varázsolta az asztalra.

Apukák-anyukák, nagypapák-nagymamák, gyerekek és unokák egy vidám délután keretében búcsúztatták a telet.

A madarak éneke egyre

hangosabb, tavasz közeledtével a föld „szagát” érezve a vetőmagok a zacskóban arra várnak, hogy a jól megmunkált földben újra éledjenek.

Így telt el a telünk. Hasznos munkát végeztünk, erősödött a szövetkezet közössége, a lakosság felé egyre szélesebbre tárjuk kapuinkat.

Szövetkezet vezetősége

Sárjárók

Minden olyan szépen indult azon a februári vasárnapon. Ragyogóan sütött a nap az első szentmisék alatt, szép enyhe volt az idő. Négy derék szorosadi ministránsom egyöntetűen kérte: – Menjünk kirándulni atya!

Miklósiban Milán, mint kutya az esőt, megérezhetett valamit. A megrándult bokájára hivatkozva nem jött, na mindegy, nélküle is tele lesz a kocsi. Délutánra esőt mondott a rádió, de hát tévedni emberi dolog, még ha meteorológus is az ember – gondoltuk.

Sajnos egyre fejlettebb a távprognózis: fokozatosan beborult az ég, sőt ebéd után elkezdett szemerkélni az eső. Mit tegyek? Elmegyek a megbeszélt találkozó helyre, aztán majd ott eldöntjük, hogy megyünk-e, ha egyáltalán lesznek gyerekek.

Kicsit meglepődtem, de örültem is, hogy nem cukorból vannak az én derék ministránsaim, mindannyian ott szorongtak a buszmegállóban, szépen beöltözve, csizmákban, ahogy megbeszéltük.

– No, mi legyen? menjünk, vagy maradjunk?

– Menjünk! Múnició van, a mama sütött süteményt is.

– Hát, ha még süti is van, akkor menjünk. Megnézzük a Sötétkerék-alját.

A földúton félreállva a kocsival István nagy vidáman mondta: Lekopogom, elállt az eső! Ott a túloldalon máris fut egy nagy csapat őz. Elő a távcsövet!

– Vádjunk át ezen a szántáson, közben szemeket nyitva tartani! Ezen a területen 3-4 ezer éve még ősemberek is éltek.

Ha ősmembert nem is, de egy mezei nyulat hamar megugrasztottunk. Reménytelennek tűnő rövid versenyfutás következett, de hiába iramodott neki Dani és István, a nyúl bizonyult gyorsabbnak. Alig gyalogoltunk egy kilométert, az első célzások megtörténtek a mama süteményére. A föld nagyon ragadt a csizmára, nem volt könnyű a menet.

– Na jó, keressünk valami helyet, ahol leülhetünk. Előbb talán kezét kéne mosnunk, menjünk le a patakhoz. Kerüljünk egyet, mert erre a barázdákban is csillog a víz, még nagyobb a sár!

– Atya, rajtunk jó csizma van, mi erre megyünk – indult el Dani és Márk a legrövidebbnek tűnő úton.

Nem gondoltam olyan veszélyesnek a dolgot, rájuk hagytam, de én a többiekkel a hosszabb utat választottam. Félúton Bogi elbizonytalanodott, s ő is rövidíteni akart. Mi már rég elértük a nádas szélét, a rövidíteni akaró fiúk (még) vidáman hahotáztak dagonyázás közben. Újra eleredt az eső. István felvetette a nádkunyhó készítését.

– Mit ér a nádkunyhó, ha a múnició a Boginál van. S hiába kiabálunk felé, nem képes közeledni hozzánk.

– Miért nem jössz?

– Nem bírok! Beragadtam a sárba!

Mit volt mit tennünk, nekünk kellett visszagyalogolnunk. István nagyvonalúan vállalkozott rá, hogy kimentí Bogit. A sár nem akarta elengedni a csizmáját. A vége az lett, hogy egymásba kapaszkodva mindketten elesetek.

– Na, mi lesz már? Készítsek egy utolsó fényképet, hogy a szófogadó gyerekeket utoljára hol láttam? Na akkor mosolyogjatok!

De hamar rádöbbsentem, hogy nem is olyan vidám a helyzet, nekem kell valahogyan kihozni őket. Az eső meg egyre inkább eleredt.

– Jaj, mi lesz atya, ha itt maradunk? – görbült sirásra Bogi szája.

– Nyugodj meg, itt nem maradunk. Kapaszkodj belém!

Bogi kiszabadult, de a csizmája bennmaradt. István nagy nehézségek árán kiásta a lábbeliket.

– Vedd föl gyorsan, s amilyen nagyot tudsz lépni, indulj kifelé!

Próbálom segíteni, de az én csizmám se akar engedelmeskedni. Hiába 45-ös, a súlyom is megvan hozzá, alig lóg ki a szára néhány centimétert a mocsárból. Ahogy próbálom segíteni a gyerekeket, térdre esek. Mire nagy nehezen kirángatom a csizmámat, addigra már nemcsak a kezem, nadrágom, a kabátom és a zoknim lesz sáros, de még a sapkám is leesett. Na, de szerencsére Bogi már kiért. István is sáros térdig, az ő lábán bakancs van, abból nem lép ki olyan könnyen az ember gyereke. Nógatom a kissé odébb küzdő másik két legényt:

– Ne egyhelyben tipródjatok, hanem igyekezzetek kifelé!

– Ki kéne hívni a tűzoltókat! – hangzik egy kétségbeesett ötlet.

Na persze, még csak az kéne. Lelki szemeim előtt hirtelen megjelent, hogy mit szólna a helyi tűzoltóparancsnok, ha kedves fiát ilyen helyzetben látná viszont...

– Na elég a dagonyázásból, gyerünk gyorsan kifelé! Nekünk kell megoldani a problémát, lehetőleg minél gyorsabban, mert esik az eső. Aki kiért, induljon hamar a kocsihoz!

Nagyon örültem, hogy nem kellett értük is bemennem. Márk viszonylag szerencsésen kiért, mire kievickéltem a szilárdabb szántásra. Hamarosan megjelent Dani is feltűrt nadrágszárral, mezítláb.

– A csizmádat hol hagytad?

– Bennragadt. Nem tudtam kihúzni.

Szerencsére a cserkészhatásuk túlélő felszereléséhez egy első világháborús gyalogsági ásó is tartozott. Megkapta Dani, hogy mentse, ami menthető.

Sikerült! Most aztán futás a kocsihoz!

Végignézttem kedves ministránsaimon. Az igazat megvallva csak azért indultak a patak felé, hogy megmossák evés előtt a kezüket. Kár volt ekkora higiéniaért...

– Ezt megúsztuk. De hogyan magyarázzuk meg otthon?

– István, te vagy a legidősebb, a magad mentését rád bízom.

Ismerlek jól, hittanórákon azt is megmagyarázod, amit nem kellene. Előtte legalább a kezedet mosd meg.

– Nekem már máskor is beragadt egyszer a csizmám – szólt a el magát Márk –, amikor apával fácánhajátáson voltunk.

– Nagyszerű. Akkor te a fácánhajítás emlékeit elevenítsd fel otthon, amikor meglátnak szüleid. Te vagy még a legtisztább közülünk. Dani, Bogi, ti néztek ki a legsiralmasabban utánam. A születekhez bemegyek én. Nektek minél előbb fürdőkádba kell kerülnötök. Csak az a baj, hogy a hittanórai tananyaggal nem állunk úgy, hogy legközelebb egy külső-belső kocsis mosást is beiktathassunk. De azért az az őskori orsógomb, amit kifelé igyekezve találtunk a szántásban, nagyon szép...

Imre atya

Az irgalmasság útjai

Ferenc pápa a *Misericordiae Vultus* (Az irgalmasság arca) kezdetű bullájával meghirdette az *Irgalmasság Rendkívüli Szentévetét*. Ez a jubileumi év 2015. december 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén kezdődött, és 2016. november 30-án, Krisztus Király ünnepén zárul.

Fel kell fedeznünk az irgalmasság értékeit, meg kell ismerünk bensőségesen az Isten irgalmát. Át kell alakulnunk általa, azaz magunknak is irgalmassá kell válnunk. Kinek-kinek ez mást jelent: akit sokat bántottak, annak megbocsátania kell, aki viszonylagos jólétben él, annak adnia kell, aki a maga életét építgeti, annak nyitnia kell a kívülállók felé, aki békességet talált, annak nyugtalanra kell válnia mások békétlensége miatt, és aki otthon érzi magát a világban, annak útra kell kelnie családjával és barátaival együtt Isten országa felé, ahol Jézus igazi békessége várja őket.

A „jubileum” évezredek óta szoros összefüggésben áll ezzel az egyedüli igaz békével, mely szellemi természetű, és amely kizárólag irgalmasság által érhető el. A jubileum az „újraeremtés”, a „rekreáció”, a hetedik nap, a „szombat” ideje, amikor a dolgok visszaállnak a nekik eleve rendelt helyükre.

Izrael népe minden hetedik évben megpihent, és minden hétszer hetedik év után, az ötvenedik évben jubileumot tartott. Ekkor a szolgákat felszabadították, az elidegenített magántulajdont visszaszolgáltatták, a tartozást elengedték, a béreket kifizették végre még a rabszolgáknak is. Abban az évben Izrael nem termelt, hanem az Úr gondjaira bízta magát, ingyen élvezték a föld termését. Mindezt azért – mondja az Úr – mivel a föld az enyém, és Izrael minden fia az én szolgám: ezért szabadok és csak nekem szolgálnak.

Az Egyház az irgalmasságnak 7 testi és 7 lelki cselekedetét ismeri. Érdemes a jubileumi évben a napi imáink és elmélkedéseink tárgyává tenni, fejből megtanulni a felsorolást, és tökéletesedni azokban, amelyek már most is részei az életünknek, illetve kipróbálni azokat, amelyek távol állnak tőlünk.

Boldog az, aki a szentévtben a Lélek indításainak megfelelően ezeket gyakorolja, s a kegyelemben növekszik.

Az irgalmasság testi cselekedetei:

1. az éhezőknek ételt adni,
2. a szomjazóknak italt adni,
3. a szegényeket ruházni,
4. az utasoknak szállást adni,
5. a betegeket és
6. a börtönben levőket látogatni,
7. a halottakat eltemetni.

Az irgalmasság lelki cselekedetei:

1. a bűnösöket meginteni,
2. a tudatlanokat tanítani,
3. a kételkedőknek jó tanácsot adni,
4. a szomorúakat vigasztalni,
5. a bántalmakat békével tűrni,
6. az ellenünk vétkezőknek megbocsátani,
7. az élőkért és holtakért imádkozni.

MAGVACSKA

Hittansarok

Legszentebb ünnepünk a húsvét. Mostani rejtvényeink ezzel kapcsolatosak. Érdemes elővenni a szentírást a pontos válaszhoz!

Az első három helyes megfejtő gördeszkát nyer. Sok sikert a rejtvények megfejtéséhez!

Alsósoknak: Kérdésekre írd a helyes választ a pontozott részre!

- 1.) Mit ünnepelünk húsvétkor?
- 2.) Ki volt Pilátus?
- 3.) Mikor feszítették Jézust keresztre?
- 4.) Jézus tanítványaival együtt töltött utolsó étkezését hogy hívjuk?
- 5.) Jézus hány órákor halt meg a kereszten?
- 6.) Melyik apostol tagadta meg Jézust?
- 7.) Ki árulta el Jézust?

Felsősöknek:

1. Szent Lukács evangéliuma 24. fejezetének idézett részletéből pótolod a hiányzó szavakat!

„..... ketten a tanítványok közül egy nevű faluba mentek, amely hatvan stádiumra (két-három óra járásnyira) fekszik. megbeszélték egymás között , ami Míg beszélgettek és vitatkoztak, egyszerre maga közeledett feléjük, és hozzájuk Ők azonban nem ismerték meg őt, mert akadályozva voltak. Jézus megkérdezte: „Milyen dolgokról beszélgettetek egymással ?” Erre szomorúan , és egyikük akit hívtak, ezt neki: „ vagy talán az egyetlen idegen , aki nem tudja, mi történt ott a napokban?”

2. Válaszolj röviden! Ki volt

- a/ Kaifás?
- b/ Cirenei Simon?
- c/ Heródes?
- d/ Arimateai József?

B. I.

A pápai tizedjegyzék adatai falvainkról

A helytörténeti kutatások 14. századi értékes forrása a Vatikáni Levéltárban őrzött pápai tizedjegyzék. 1887-ben indult nagyszabású forráskiadvány, a *Vatikáni Magyar Okirattár; Monumenta Vaticana* 9 kötetben tette hozzáférhetővé a Magyarországgal kapcsolatos középkori okleveleket, s a pápai tizedjegyzéket is.

685 évvel ezelőtt, 1331. márciusában adta ki XXII. János pápa Magyarország összes papjaihoz intézett bulláját, amely emlékeztetett, hogy már az 1311–12-ben tartott viennei zsinat elrendelte: az egész keresztény világban az egyházi jövedelmek tizedét hat egymásután következő éven át a Szentföld céljaira és a hit ellen-ségei ellen indítandó hadjáratok költségeire gyűjtsék össze. Már csak Magyarország volt adós a befizetésekkel 1331-ben.

A tizedek beszedésére Jacobus Berengarii és Raymundus de Bonofato pápai követeket küldték ki. Károly Róbert királyunk csak úgy adta meg országában az engedélyt a tized összegyűjtésére, ha a befolyt összeg harmadát neki szolgáltatják be. A pápa kényszerűen hozzájárult a király feltételéhez, de kikötötte, hogy a király a pénzt „csak országa és a kereszténység védelmére fordíthatja a hitetlenek és eretnekek ellenében”.

1332–1337 között végezték a begyűjtést. Az olasz nyelvű követek hallás után jegyezték le a települések nevét, ezért néhány esetben nehézségekbe ütközik a 14. századi falvak azonosítása. Mindenesetre, amely községek szerepelnek az összeírásokban, ott biztosra vehetjük, hogy templom is létezett már, hiszen a pénzt a helyi papnak kellett beszolgáltatnia. A forrás megőrizte az összeírás idején ott szolgáló atya nevét, s a befizetett összeg mértékét. A pápai tizedlajstrom helységeinek azonos jellegű (termelésű) vidékén a beszedett pénz 75%-os valószínű-

MÚLTIDÉZŐ

séggel mutat a lakosság számára. A garassal adózóknál 5-6 telekre következtetnek garasonként.

Az alábbiakban közöljük a latin nyelvű tizedjegyzékben szereplő, a lelkipásztori területünkön a 14. század első harmadában meglévő falvak papjainak nevét, s a befizetett összeget is, amely alapján az egymáshoz viszonyított népességre is következtethetünk. A török hódoltság alatt több falu a felsoroltak közül lakatlanná vált.

Johannes de Chaba [Csaba, Kapolytól keletre] *solvit* [fizet] *45 parvos* [kis dénárt].

Nicolaus de Egrus [Egres, ma Somogyegres] *30 parvos*

Cuffredus de Polcha [Póca, Pusztaszemestől nyugatra] *100 parvos*

Ladislaus de Zich [Zics] *40 parvos*

Gregorius de Golad [Gyalod, Zicstől keletre] *20 parvos*

Paulus de Mykosi [Miklósi] *30 parvos*

Petrus de Pernes [Pernes, Miklósitól keletre] *30 parvos*

Demetrius de Kara [Kára] *20 parvos*

Nicolaus de Kereki *50 parvos*

Nicolaus de Kopul [Kapoly] *40 parvos*

Nicolaus de Chichol [Csicsal, ma Somogymeggyes része] *40 parvos*

A felsorolt falvak a veszprémi egyházmegyéhez tartoztak az összeírás idején. Ebben az egyházmegyében teljesnek mondható az összeírás. Koppány [Törökkoppány] a pécsi püspök joghatósága alá tartozott. *Koban* alakban írták össze, papját Pálnak (*Paulus*) hívták 1335-ben, s 3 garast fizetett. Ebből következtethetően a 14. század első harmadában 15-18 telken éltek Koppányban.

Dr. Sipos Imre

Erdők, mezők kincsei:

Korunkban egyre enyhébbek a telek, emberemlékezet óta nem volt rá példa, hogy januárig egy hópihé sem látunk a környékünkön. 2015-ben pedig ezt tapasztalhattuk: novemberben, decemberben is csak esőként hullott a csapadék, és csak 2016 januárjában köszöntött be igazán a tél, az is mindössze néhány hétig erősködött.

Ennek ellenére mindannyian nagyon várjuk az újjászülető természet életjeleit, az első virágokat. A sárga szirmú, igazán korai *téltemetőnek* (*Eranthis hyemalis*) csupán néhány kerti kultúrában szaporított példányával találkozhatunk, Külső-Somogyban természetes előfordulása nem ismeretes.

Zics és Nágocs erdeiben, vagy a kereki vár hegyoldalában a zöld virágú *illatos hunyorral* (*Helleborus odo-*

rus) viszont bárki megismerkedhet a kora tavaszi kirándulásain. Elterjedési területe a Délkeleti-Alpokra és a Balkán hegyvidékeire terjed ki; a Dunántúlon hatol a legészakabbra. Sziromszerű csészelevelei elvirágzás után sem hullanak le, ezért termésérlelés-kor is mutatósak. A valódi szíromlevelei nektáriumokká redukálódtak, a megporzó rovarok csalogatásában van szerepük.

A boglárkafélék családjába tartozik a védett *májvirág* (*Hepatica nobilis*). Élő növény, amelynek kora tavasszal fejlődő egyvirágú hajtásai 5-15 cm magasak. Március-április táján égszínké szirmairól erdeinkben könnyen felismerhető. Fonákjukon vöröses, de színükön zöld levelek jellegzetesen háromosztúak. A régi korok orvosai és kuruzslói úgy tartották, hogy

májvirág, kankalin

a növények és azok szerveinek alakja arra utal, hogy mely szervek megbetegedése ellen lehet hasznos a növény. A májvirág magyar és a tudományos nevét is egyaránt háromkaréjú, alakjukban az emberi májra (latinul: *hepar*) emlékeztető leveleiről kapta. Bár régen gyógynövényként

gyűjtötték, ma már természetvédelmi oltalom alatt áll, úgyhogy ne szedjük le. Rózsaszín virágú ritka változatát egy Döröcske környéki szurdokvölgyben regisztráltuk.

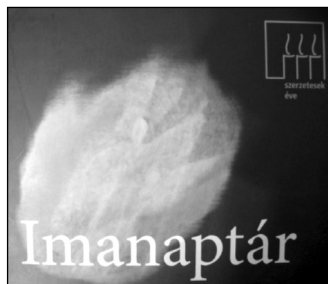
Ugyancsak vigyázzunk a kankalin termőhelyeire. A közönséges vagy *szártalan kankalin* (*Primula vulgaris*)

halványsárga virágai nemegyszer már februárban jelzik a tavasz közeledtét. Régebben a hóvirággal együtt a tavasszeret betelepítette a kertekbe, így sokféle most is találkozhatunk vele. Többféle – piros, lila – színváltozata való inkább a virágágyások szegélyébe, a sárga virágú őshonos kankalinokat hagyjuk meg a gyertyános-tölgyes erdők díszének. Ezzel járulhatunk hozzá leginkább a faj védelméhez.

Májvirág

Fotó: Zoltán Péter

KÖNYVAJÁNLÁS

Pál ünnepének vigíliáján. Június 27-én – a kaposvári egyházmegye védőszentjének, Szent Lászlónak ünnepén –, amikor az egyházmegye területén működő összes szerzetesért imádkozunk. Az október 19-i imanapon saját ünnepként rendünk megalakulására emlékezünk, amikor Jenő József prior atya és Imre atya az örökfogadalmukat letették. Az imanaptárban szereplő negyedik imanapunk a másik névadó szentünknek, Szent János apostolnak ünnepén van, december 27-én.

Egy idézetet is olvashatunk a szabályzatunkból: „*Csak a megélt hit érinti meg a másik ember szívét. Bízunk az emberekben – kudarcok ellenére is –, mert a bizalom és a hit mindig nagyobb eredményt mutat fel a történelemben, mint ennek hiánya.*”

Az Imanaptár az alábbiakban lehet segítségünkre: 1. A rendek rövid leírása betekintést nyújt az olvasó számára a közösségek életébe, lelkiségébe; 2. Lelkiségi forrásuk idézeteiből megismerhetjük karizmájukat; 3. Megtaláljuk internetes elérhetőségüket. A www.szerzetesek.hu honlapon található térképen lokalizálni is tudjuk az egyes rendek működési területét.

Ha szánunk időt az imanaptár olvasására, és elkezdünk a szerzetesekért imádkozni, egyre erősebbé válhat a meggyőződés: Istennek semmi sem lehetetlen! Kérjük tőle a kegyelmet a szerzetesközösségek számára, hogy tartsa és erősítse meg őket hivatásukban. Küldjön olyan fiatalokat, akik merik vállalni a családi életéről való lemondást és önmagukat teljesen Isten szolgálatára szentelik.

István testvér

ANYAKÖNYVI HÍREK

2015. IV. negyedév

A területünkön 2015. 4. negyedévében keresztelezés és esküvő sajnos nem volt.

HALÁLOZÁS

(Zárójelben a temetés helye olvasható)

Törökkoppányi plébánia területén: özv. Albrecht Antalné sz. Lichtenberger Mária (88 é. – okt. 15.) (Szorosad); Szabó Jánosné sz. Szűcs Ilona (63 é. – okt. 17.) (Törökkoppány); Bucsek Józsefné sz. Dobosi Julianna (75 é. – nov. 30.) (Szorosad); özv. Kas Istvánné sz. Cser Mária (87 é. – dec. 17.) (Törökkoppány); Molnár István (73 é. – dec. 27.) (Törökkoppány);

Miklósi plébánia területén: Orsós János (66 é. – okt. 4.) (Zics); Schneitler Ferenc (80 é. – nov. 7.) (Miklósi); Johann József (86 é. – dec. 20.) (Miklósi);

Kapolyi plébánia területén: özv. Takács Imréné sz. Nagy Aranka (69 é. – okt. 15.) (Kereki); özv. Molnár Dezsőné sz. Hoffmann Julianna (79 é. – okt. 20.) (Pusztaszemes); Szunyog Ferenc (85 é. – dec. 11.) (Kapoly); Pintér Károlyné sz. Matus Margit (68 é. – dec. 13.) (Pusztaszemes); özv. Zékány Istvánné sz. Vaskó Veronika (83 é. – dec. 15.) (Somogymeggyes) elhunyt.

A meghalt hívek lelke Isten irgalmában békességben nyugodjon!

Áprily Lajos:

Imádkozom: legyenek vidám

Én Istenem, legyenek vidám,
hogy házamat vidítani tudjam.
Mosolyogjak, ha bánatnak
és senkire se haragudjam.

Arcom ne lássa senkisémet
bánnakdóni gondon és hiányon.
Legyen szelíd vasárnapom,
ha mosolyog a kisleányom.

Én Istenem, legyenek vidám,
ma minden gondot tűzre vessek.
Nyújtsam ki kincstelen kezem
s szegényen is nagyon szeressek.

Tudom, sokat bűvölt a gyász,
a hollós téli bút daloltam.
A bátrakkal hadd mondok el:
panaszkodtam, mert balga voltam.

Én Istenem, legyenek vidám,
ujjongjon újra pusztá lelkem,
mint rég, mikor falum felett
az első forrásvízre leltam.

Ködökbe csillanó sugár,
víg fecskeszó bolond viharban,
tudatlan gyermekhang legyenek
a jajgató világzavarban.

MAGVETÉS

Szent János Apostolról és Remete Szent Pálról Nevezett Közösség időszakos lapja: SJP szerzetesház 8669 Miklósi, Petőfi S. u. 49. Tel.: 84/385-179. Szerkesztik: **Dr. Sipos Imre SJP atya** és **Galbavy Jenő József SJP prior atya**. Alapította: † **T. Flink Kornél**. Komputertipográfia: **Szurmay László**. Nyomás: **NYOMDAKÉSZ** — 8200 Veszprém, Pázmándi u. 10. Nyomdavezető: **Kész Ferenc**